

Entrevista al col·lectiu de 22A

per Carme Ortiz

Aspecte de l'Espai 22A.

Taula rodona "Ironia" amb Pere Ballart, Luis Casado, Pilar Parecenis, Glòria Pizaso i Enrique Vila Matas.

Exposició "Els nostres amics i amigues".

L'Espai 22A és una de les experiències interessants, al mateix temps que particular, de l'entorn expositiu barceloní actual. És una de les poques sales d'art alternatiu que des de fa aproximadament un any està oberta al públic, situada en un dels antics barris industrials de la ciutat, Poble Nou, i afectada pels nous plans urbanístics de remodelació de la ciutat. Està gestionada per un col·lectiu format actualment per set persones; els artistes Gaspar Burón, Dolores Ferrer, Tomo Framis, Toni Giró, Christoph Hafner i Miquel Valdasquín i el crític d'art Eduard Pérez Soler. S'organitzen sota la fórmula jurídica de l'associació de caràcter no lucratiu i l'Espai de treball és la promoció de l'art contemporani, tal com indica el seu nom, Associació Independent de Promoció de l'Art Contemporani. En aquesta conversa ens parlem dels seus orígens, les seves inquietuds i els projectes de futur.

- Fent una mica d'història ens podriem dir què us porta a l'experiència de 22A?

- Vam tenir l'oportunitat de llogar uns locals, una nau industrial amb diversos espais com a taller. Una vegada feta la separació dels tallers ens quedava un espai comú que vam decidir dedicar-lo a sala d'exposicions, primer vam pensar a llogar-la però llavors vam pensar que fóra interessant gestionar-la per convertir-la en un nucli-centre d'atenció, des d'on es creés debat, que a més de donar-nos personalitat ens enriquis. A partir d'aquí va sorgir la discussió de qui hi exposava, vam veure que no ens interessava una sala d'exposicions d'autor, vam entendre que per raons ètiques no ens interessava exposar nosaltres sinó poder convidar gent que a nosaltres ens interessés i, a partir d'aquí vam convidar els primers artistes.

- Aquesta opció té a veure amb el progressiu tancament de sales d'art alternatiu que s'ha produït a Barcelona en els darrers anys?

- Va ser més una necessitat, hi havia una sensació de quedar al marge del que demanen les sales institucionals i les galeries que hi ha fins al moment. Tot un grup d'artistes, que podem dir dels noranta, no podien exposar, d'aquí neix la necessitat i la voluntat que la sala sigui alternativa. Ens interessava oferir un espai correcte que dins la senzillesa la gent pogués treballar amb una certa dignitat.

- Aquesta voluntat que acaba de descriure estaria en la línia de buscar el marge de professionalitat que pertoca a l'espai alternatiu?

- Som conscients que s'ha associat la idea d'alternatiu amb la manca de professionalitat, però no és cert; molts espais alternatius han permès que s'hagin format artistes, crítics i comissaris

amb una trajectòria dins l'espai alternatiu però professional. És un tema que s'haurien de plantejar les mateixes sales de trencar aquesta barrera que s'ha anat creant entre el món professional i l'espai alternatiu.

Un aspecte que ens sembla important és que nosaltres portem les nostres discussions a un nivell públic, p.e. quan vam plantejar la dinàmica de l'Espai vam convocar una taula rodona, on van participar gent implicada amb altres experiències i vam plantejar els nostres dubtes en una discussió pública, per contrastar aquesta tendència a la privacitat, també per no caure en l'autisme que cau en molts espais que podrien entrar en aquesta voluntat d'"alternatiu", que moltes vegades semblen més una festa que una exposició, aquest fet en concret ens preocupa. Cada vegada es tendeix més a l'art espectacular on hi ha una petita festa, unes copes i ja s'ha acabat.

- No s'ha plantejat a partir de l'Espai entrar en un circuit de mercat, gràcies a tenir un primer punt de contacte?

- No, mica en mica hem anat marcant unes pautes d'Espai 22A, que no vol saber res de diners, ni compra, ni ven ni té artistes, és una dinàmica que introdueix unes estructures per detectar una necessitat, per poder oferir una millor plataforma a l'artista que exposa. Mai ho hem plantejat des d'un punt de vista mercantil o comercial. És un fet que va amb la naturalesa del projecte, és la llibertat que ens permet programar l'alternàcia diversa d'artistes.

- L'estructura oberta que plantegeu té a veure amb el fet de provisionalitat implícita que té l'Espai, afectat per una figura urbanística que fa preveure, en un temps breu, la seva desaparició?

- Aquest fet mai ha marcat cap dels nostres plantejaments de moment, tampoc ens hem plantejat cap situació a llarg termini ni de futur, ni si buscàvem un espai amb característiques similars per continuar la tasca que fins al moment s'ha iniciat.

Té el caràcter d'un projecte de present del dia a dia. La pràctica del treball diari és la que ens porta a les discussions i a les seves variacions progressives.

És interessant perquè cada un de nosaltres té un projecte personal a llarg termini. En canvi l'Espai ens permet tenir un caràcter més efímer, de provisionalitat, que en els altres aspectes de la vida i des d'aquest punt de vista, ens permet ser menys dogmàtics, és un aspecte positiu de l'Espai aquest caràcter dúctil davant posicions més dogmàtiques.

També som conscients que no hi ha espais similars a nosaltres i des d'aquest fet, podem actuar com a referent per algú que vulgui crear una cosa similar. Ens agradaria que hi haguessin altres

artistes que s'animesin i creessin els seus propis espais de dinàmica artística, tocant el món més propi de la gestió que no l'exclusiu de la creació. Així, hi hauria un ventall de possibilitats més gran i crearia dinàmica a la ciutat, dinàmica de la qual Barcelona n'està molt mancada.

- Plantegeu la necessitat d'un segon circuit, paral·lel al galerístic i institucional?

- No el definiríem com a paral·lel sinó com a complementari, és a dir, allò ideal seria que hi hagués una vida real artística, manquen aquests punts de frescor i de llibertat, un circuit complementari on bellugar-te i veure altres coses.

És més buscar una situació normal que creiem que no existeix, és des d'aquest punt de vista que som alternatius. En un sentit utòpic ens agradaria arribar a aquest estat de normalitat que hi haguessin (x) espais, crear una xarxa on això, que és excepcional, estigués integrat en un circuit de sales que promocionen un conjunt d'artistes que a la llarga entrés en els circuits més professionalitzats, malgrat que, en aquests moments, a Barcelona per la seva infraestructura artística no es pot establir una relació de normalitat, però ens agradaria que fos així.

- Podeu fer, després d'un any de funcionament, un balanç ràpid de la resposta que heu rebut?

- Hem tingut bona acollida per part de tothom. Per l'Espai han passat crítics, galeristes, artistes... la gent vinculada al món de l'art. En certa manera ens ha ajudat el suport de les persones,

Exposició "Ironia" amb obres de Xavier Manubena, Luis Casado i Manuel de Val. Comissariada per Carme Verdaguers.

Exposició "L'autor o la deriva" amb obres de Borja Zabala i Gaspar Burón.

Exposició Guillén-Balmes. "Models per a miura i Klaus" 1997.

el "handicap" és fer que la gent vingui, va passant però amb dificultats, aquest fet ens fa reflexionar sobre si cal replantejar el model expositiu, alguna vegada ja hem discutit aquest aspecte. No vénen a l'Espai 22A, però tampoc van a les galeries, fins i tot, és un fenomen que passa als grans museus.

- Continuant amb les valoracions podriem fer un balanç de la temporada expositiva que acaba de tancar?

- El balanç ha estat desigual, és un fet que malauradament passa a les sales alternatives, però podem estar satisfets. Hi ha hagut exposicions que estaven bé i altres que no tant, però totes són de casa nostra i els donem suport. És aquesta manca de dogmatisme de què parlàvem, potser les sales alternatives el que poden reflectir és l'estat de les coses, ser un reflex del que hi ha. En aquest sentit sí que podem estar contents, s'han reflectit els fluxos, a partir del que s'ha mostrat aquesta temporada es pot intuir el que està passant a Barcelona.

Cal tenir en compte que l'opció ha passat també per la voluntat de no ser una sala de gent jove exclusivament, sinó que donés cabuda a tot tipus d'artistes, al marge de l'edat. Hem tingut gent que pràcticament acabava la facultat i altres que tenen obra al MACBA.

Hi ha un altre punt de vista que cal tenir en compte, bé donat per la manera que està el mercat ara, no funciona, i això fa que a un artista li sigui igual de rendible exposar a l'Espai 22A que en una galeria, però en el nostre espai és més còmode perquè no té cap mena de pressió.

- Llavors l'artista quan ve al vostre espai, què es planteja?

- Una certa complicitat, en certa manera és el que nosaltres hem intentat, fer la gent còmplice d'un espai. Amb tot, cada artista, depenent de les seves condicions personals, s'apropa i entén l'Espai d'una manera particular.

- Creieu que el context -Poble Nou, antic barri industrial de la ciutat- on està situat l'Espai influeix en la seva trajectòria?

- No necessàriament, no tenim una voluntat de traspasar i integrar un entorn que té una tradició més industrial que artística. Som conscients però, que el nostre espai és un reflex de les contradiccions de l'art contemporani que, al mateix temps que té una voluntat de ser públic, treballa amb uns codis difícilment interpretables. Són tancats, som conscients d'aquest fet, òbviament ens agradaria sortir de l'endogàmia.

- Com valoreu la vostra experiència de l'artista i el crític com a gestors, reflex del mestissatge del món actual?

- Aquest fenomen de la hibridació es dona cada cop més a tot l'Estat espanyol. Potser l'Espai 22A en aquest sentit n'és una bona mostra, un grup d'artistes i crítics que esdevenen gestors, és una fórmula que fa deu anys era bastant més difícil de veure. Però no només es dona a l'Estat espanyol, sinó a molts altres països, p.e. França, Mèxic...

Potser fent una interpretació molt mecanicista es pot entendre com una resposta a la situació actual del món de l'art; l'art ha deixat d'interessar, no es compra art, llavors s'han de trobar tot un seguit de mecanismes per encaminar tota la producció

artística, és per això possiblement que sorgeix el fenomen de la hibridació. Abans hi havia tot un seguit de biennals, de concursos que com a mínim permetien a uns quants exposar i adquirir certa ressonància mediàtica, és quelcom que ara no passa. Amb tot no es va aconseguir crear una veritable xarxa de promoció d'exposicions i la conseqüència d'aquest fet és que la majoria d'artistes que estaven dins d'aquest entorn, que van tenir èxit fa 10 anys, han desaparegut i molts fins i tot han deixat de produir.

Ara sembla que molts dels que estem ficats des d'algun sector en el món de l'art tenim una certa actitud militant. A l'Espai 22A es tradueix en una actitud moderna, en el sentit més dur de la paraula, és un espai de reflexió i de crítica. Més que una actitud ideològica comú, hi ha una actitud comú.

- Per acabar, podeu avançar com us plantegeu la nova temporada expositiva?

- Hem treballat pas a pas, conscients que el projecte té un final, al marge de l'Espai físic, també som conscients que el que va néixer com una petita idea entre amics ha anat prenent cos i potser això ens motiva. Fins ara no hem estat conscients de la feina que s'ha fet. Hem tancat un cicle, que ha estat el primer any de programació estable. Ara ens plantejem la programació de l'any que ve com una nova discussió oberta, que ens conveï, com ens conveï...

Tots els temes estan oberts, no existeixen les pressions dels interessos i podem treballar lliurement. No tenim cap tipus de pressió política darrere, només la voluntat nostra que les exposicions siguin bones exposicions.